הכל שוחטין פרק ראשון חולין ו.

מסורת הש"ס

גמ' ו)[לקמן יג: פו. יבמות סט: קיט. גיטין כ: ע"ז לד: מ: בכורות יט: מכ: נדה נג: מא.] **ב)**[לקמן קנ. עירובין כג: כתובות קיג: קדושין פ: ערכין ח:] **ג)**[עירובין סט: ע"ז סד:] **ד)**[בכורות טו. ושם נסמן] **ה)**[לעיל ה: ושם נסמן] **ו)**[ל"ל דתניא] **ז)**[תוספתא פ"ק דשמחי' **ח)**[עיין תוס' בכורות ל. ד"ה מעשרות] **ט)**[עיין לעיל ה: ד"ה שהכל] **י)**[שבת לח:] **יא)**[ל"ל כל הסוגיא] **יב)**[ל"ל כדקתני] **יג)**[לשמי שם] **תוס' יג)**שם דף קכ. **יד)**[וע"ע תוס' יומא פט: ד"ה שהפלפלין ותוס' נדה ג. ד"ה כל]

גליון הש"ס

גמ' כי הא דרשב"א ובר'. וכ"ה במל"ק פרשת תצא בשינוי נוסח קלת: **שם לא משום שבישית.** עיין כתובות דף כל ע"ב תוס' ד"ה שלי מלח ובבכורות דף ל ע"ב תוס' ד"ה מתני':

הגהות

רש"י ד"ה מחינין. מאכל של כרשינין. כ"ל: (רש"ם)

ד"ה כיון. ואח"כ ערבן דהא ע"פ בו'. כ"ל: (רש"ם)

תוס' ד"ה אם. דבסיפא כו' אל תאמר למטעמותיו. כ"ל בלא ויו"ו. אבל נסמן דבסיפא אינו מדוייק. וזה כתיב בקרא דצפרדעים: (רש"ם)

תורה אור

גמ' א] כִּי חָשֵׁב לְקֻחוֹם אֶת מוֹשָׁל בֵּין תָּבִין אֶת אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ: וְשַׂמְתָּ שַׂכִּין בְּלֹעֶךָ אִם בַּעַל נֶפֶשׁ אַתָּה: (משלי כג, ו-ב)

תוס' ב] וַיִּתְּנוּ אֶל יַעֲקֹב אֶת כָּל אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת הַנְּזָמִים אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּטְמֹן אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֵלָה אֲשֶׁר עִם שְׁכֶם: (בראשית לה, ד)

שיטה מקובצת

ס) מבטל רשות ונותן רשות וכו' נ"ב בקצת ס"י לא גרסי' ונותן רשות: **ע)** אינו חושש לשאור ותבלין וכו'. נ"ב עי' תוס' כתובות דף כד ע"א: **ג)** ואם אמר לה עשי לי וכו'. נ"ב נ"א בקצת ס"י בד"א בזמן שאמר לה עשי לי משליכי אבל אמר לה עשי לי משליכי חוששי וכו': **ז)** מצאו להם אותם. נ"ב נ"א בס"י מצאו להם לאותם היושבים בהר וכו': **ס)** ישיב לו דבר טעם: **ו)** לא שאלו גדולים מאלו אלא: **ז)** רשותו ואפילו בטלה להם: **פ)** נקיט ואייתי להנך שמעתא: **פ)** חייב להפריש משום דמאי:

ואי ס"ד לא קבלה. רבי זירא מרבי יעקב דר"ג לגמרי אסר מאי קשיא ליה: **לישני ליה.** לנפשיה כי אסר ר"ג כשאין ישראל עומד על גביו ולא לאו שבכלל עשה: **ושמת סכין בלועך.** פסוק הוא בספר משלי: **אם בעל נפש אתה.** אם אדם כשר אתה כדלמר בפסחים (דף מ.) בעל נפש לא ילמוד אדם כשר: **בלועך.** בלחייך כלומר המחזק על יצרך ולא מעשה זמת: **ד] מצאו להן.** לומר היושבים בהר גריזים כהר גריזים ועשו מומרים לעבודת כוכבים ועי"ג דרוב כותים לאו מהר גריזים היו רבי מאיר לטעמיה דאמרי בירושלמי (דף סם:) קטן וקטנה לא מולין ולא מיבמין דברי ר"מ אומר לו לר"מ יפה אמרת לא מולין אים כתיב בפרשה מפני מה לא מיבמין אמר להן קטן שמע ימלו אים קריס קטנה שמע תמלו ליולדות ומצאו פוגעים בערוה ולא אמר רוב קטנים אינם קריסים: **את מושל.** גדול במורה: **אם יודע ברבו.** אם ישמעהו יפיה לו ה] טעם: **בין.** אחר: **ואם לאו תבין את אשר לפניך.** מעצמך ואל תמהר ותפייסנו ושמת סכין בלועך בתריה דהאי קרא כתיב כלומר המחזק עצמך ועשה פיך מלאחור: **אם בעל נפש אתה.** ומתוך לאחור ועמוד על העיקר מאי מקמיתיה פרוש הימנו: **מהתם גזרו.** ר"מ על היין ורבן גמליאל אחריו על השמיטה: **וקבלו מינייהו.** לא שלחו גדולים ו] הימנו אלא שבדורו של ר"מ לא רלו לקבל עליהם לפרוש מן הכותיים לפי שהיו רגילים בהם ובדורו של רבי אחי היה אפשר להם לפרוש: **לבטל רשות.** אם דר כותי בתוכי לריך לאחור לו ואפילו בטלה ז] נתן להם בתנה אינה מבוטלת על שאחרו בשעה שהיו עובדין כוכבים ויש"א עשה כפי המבוי והוא דר עמהם ואוסר בלועך. אם אדם כשר אתה כדלמר בפסחים (דף מ.) בעל נפש לא ילמוד אדם כשר: **בלועך.** בלחייך כלומר המחזק על יצרך ולא מעשה זמת: ד] **מצאו להן.** לומר היושבים בהר גריזים כהר גריזים ועשו מומרים לעבודת כוכבים ועי"ג דרוב כותים לאו מהר גריזים היו רבי אחי לטעמיה דאמרי בירושלמי (דף סם:) קטן וקטנה לא מולין ולא מיבמין דברי ר"מ אומר לו לר"מ יפה אמרת לא מולין אים כתיב בפרשה מפני מה לא מיבמין אמר להן קטן שמע ימלו אים קריס קטנה שמע תמלו ליולדות ומצאו פוגעים בערוה ולא אמר רוב קטנים אינם קריסים: **את מושל.** גדול במורה: **אם יודע ברבו.** אם ישמעהו יפיה לו ה] טעם: **בין.** אחר: **ואם לאו תבין את אשר לפניך.** מעצמך ואל תמהר ותפייסנו ושמת סכין בלועך בתריה דהאי קרא כתיב כלומר המחזק עצמך ועשה פיך מלאחור: **אם בעל נפש אתה.** ומתוך לאחור ועמוד על העיקר מאי מקמיתיה פרוש הימנו: **מהתם גזרו.** ר"מ על היין ורבן גמליאל אחריו על השמיטה: **וקבלו מינייהו.** לא שלחו גדולים ו] הימנו אלא שבדורו של ר"מ לא רלו לקבל עליהם לפרוש מן הכותיים לפי שהיו רגילים בהם ובדורו של רבי אחי היה אפשר להם לפרוש: **לבטל רשות.** אם דר כותי בתוכי לריך לאחור לו ואפילו בטלה ז] נתן להם בתנה אינה מבוטלת על שאחרו בשעה שהיו עובדין כוכבים ויש"א עשה כפי המבוי והוא דר עמהם ואוסר בלועך. **אשכחיה ההוא סבא.** י"מ דכל מקום שהוא מזכיר הסוא סבא הוא גליהו ואי אפשר לומר כן בפרק במה מדליקין (שבת דף לג.) בעובדא דרבי שמעון בן יוחאי: **בראש** הר גריזים. במדרש יש שהיא עבודת כוכבים שהטמין יעקב תחת האלה כהר בשכם (בראשית לה)ב]: **אם בעל נפש אתה פרוש הימנו.** דבסיפא דקרא כתיב ואל תמנעו מאחיו: **אינו** חושש **לשאור ותבלין שבה לא משום מעשר ולא משום שביעית.** משמע דמבלין חייבין במעשר ומימה דבפרק גם סימן (נדה נ.) תנן כל שחייב במעשר מטמא טומאת אוכלין ובהעור והרוטב (לקמן דף קיז:) תנן והקיפה מלטרפין לטמא טומאת אוכלין ומקשה בגמרא ג]מאי קיפה תבלין אלמא מבלין אין להם טומאת אוכלין אלא על ידי לילוף אע"ג דחייב במעשר ויש לומר דמשום מעשר דקאמר הכא לא קאי אמבלין אלא אשמור ושביעית קאי אף אמבלין דהא במה נמי נהגה שביעית ד]:

המס

ואי סלקא דעתיך לא קבלה מיניה לישני ליה כאן כשישראל עומד על גביו כאן כשאין ישראל עומד על גביו אלא לאו ש"מ קבלה מיניה ש"מ ומ"ט גזרו בהו רבנן ᵉכי הא דר"ש בן אלעזר שדריה ר"מ לאתויי חמרא מבי כותאי אשכחיה ההוא סבא א"ל א]ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה הלך ר"ש בן אלעזר וספר דברים לפני ר"מ וגזר עליהן מאי טעמא אמר רב נחמן בר יצחק דמות יונה מצאו להן בראש הר גריזים שהיו עובדין אותה ו]ור"מ לטעמיה דחייש למיעוטא וגזר רובא אטו מיעוטא ורבן גמליאל ובית דינו נמי כר"מ סבירא להו ג]פשטיה דקרא במאי כתיב בתלמיד היושב לפני רבו דתני רבי חייא א]כי תשב ללחום את מושל בין תבין את אשר לפניך ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה פרוש הימנו שיודע תלמיד ברבו שיודע להחזיר לו טעם בין ואם לאו תבין את אשר לפניך ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה פרוש הימנו רבי יצחק בן יוסף שדריה רבי אבהו לאתויי חמרא מבי כותאי אשכחיה ההוא סבא א"ל לית כאן שומרי תורה הלך רבי יצחק וספר דברים לפני רבי אבהו והלך רבי אבהו וספר דברים לפני רבי אמי ורבי אסי א]ולא זזו משם עד שעשאום עובדי כוכבים גמורין למאי אי לשחיטה ויין נסך מהתם גזרו בהו רבנן אינהו גזור ולא קבלו מינייהו אתו רבי אמי ורבי אסי גזרו וקבלו מינייהו מאי עובדי כוכבים גמורין אמר ר"נ בר יצחק ב]לבטל רשות ולית רשות ג]ובדתניא ג]ישראל מומר משמר שבתו בשוק ד] מבטל רשות ונותן רשות ושאינו משמר שבתו בשוק אינו מבטל רשות ונותן רשות מפני שאמרו ד]ישראל נותן רשות ומבטל רשות ה]ובעובד כוכבים עד שישכור כיצד אמר לו רשותי קנויה לך רשותי מבוטלת לך קנה ו]ואינו צריך לזכות רבי זירא ורב אסי איקלעו לפונדקא דיאי אייתו לקמייהו ביצים המצומקות בין רבי זירא לא אכל ורב אסי אכל א"ל רבי זירא לרב אסי ולא חייש מר לתערובת דמאי א"ל ז]לאו אדעתאי א"ר זירא אפשר גזרו על התערובת דמאי ומסתייעא מילתא דרב אסי למיכל איסורא ט]השתא בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידן צדיקים עצמן לא כל שכן נפק רבי זירא דק ואשכח י]דתנן י]הלוקח יין לתת לתוך המוריים או לתוך האלונתית כרשינין לעשות מהן טחינין עדשים לעשות מהן רסיסין חייב משום דמאי ואין צריך לומר משום ודאי והן עצמן מותרין מפני שהן תערובת ולא גזרו על תערובת דמאי והתניא ה]הנותן לשכנתו עיסה לאפות וקדירה לבשל ג] אינו חושש לשאור ותבלין שבה ᵒלא משום שביעית ולא משום ס]מעשר ג] ואם אמר לה עשי לי משליכי חושש לשאור ותבלין שבה משום שביעית ומשום מעשר שאני התם ט]דכיון דקאמר לה עשי לי משליכי כמאן דעריב בידים דמי רפרם אמר אפילו שאור שאור ע)ותבלין דלטעמא עביד ᵎוטעמא לא בטיל ולחלופי לא חיישינן ו]ᵏהנותן לחמותו מעשר את שהוא נותן לה ואת שהוא נוטל ממנה מפני שחשודה מחלפת המתקלקל התם י)כדתניא טעמא א"ר יהודה י)רוצה היא בתקנת בתה ובושה מחתנה ולעלמא

אשכחיה ההוא סבא. י"מ דכל מקום שהוא מזכיר הסוא סבא הוא גליהו ואי אפשר לומר כן בפרק במה מדליקין (שבת דף לג.) בעובדא דרבי שמעון בן יוחאי: **בראש** הר גריזים. במדרש יש שהיא עבודת כוכבים שהטמין יעקב תחת האלה כהר בשכם (בראשית לה)ב]: **אם בעל נפש אתה פרוש הימנו.** דבסיפא דקרא כתיב ואל תמנעו מאחיו: **אינו** חושש **לשאור ותבלין שבה לא משום מעשר ולא משום שביעית.** משמע דמבלין חייבין במעשר ומימה דבפרק גם סימן (נדה נ.) תנן כל שחייב במעשר מטמא טומאת אוכלין ובהעור והרוטב (לקמן דף קיז:) תנן והקיפה מלטרפין לטמא טומאת אוכלין ומקשה בגמרא ג]מאי קיפה תבלין אלמא מבלין אין להם טומאת אוכלין אלא על ידי לילוף אע"ג דחייב במעשר ויש לומר דמשום מעשר דקאמר הכא לא קאי אמבלין אלא אשמור ושביעית קאי אף אמבלין דהא במה נמי נהגה שביעית ד]:

ואי ס"ד לא קבלה. רבי זירא מרבי יעקב דר"ג לגמרי אסר מאי קשיא ליה: **לישני ליה.** לנפשיה כי אסר ר"ג כשאין ישראל עומד על גביו אלא לאו שבכלל עשה: **ושמת סכין בלועך.** פסוק הוא בספר משלי: **אם בעל נפש אתה.** אם אדם כשר אתה כדלמר בפסחים (דף מ.) בעל נפש לא ילמוד אדם כשר: **בלועך.** בלחייך כלומר המחזק על יצרך ולא מעשה זמת: ד] **מצאו להן.** לומר היושבים בהר גריזים כהר גריזים ועשו מומרים לעבודת כוכבים ועי"ג דרוב כותים לאו מהר גריזים היו רבי אחי לטעמיה דאמרי בירושלמי (דף סם:) קטן וקטנה לא מולין ולא מיבמין דברי ר"מ אומר לו לר"מ יפה אמרת לא מולין אים כתיב בפרשה מפני מה לא מיבמין אמר להן קטן שמע ימלו אים קריס קטנה שמע תמלו ליולדות ומצאו פוגעים בערוה ולא אמר רוב קטנים אינם קריסים: **את מושל.** גדול במורה: **אם יודע ברבו.** אם ישמעהו יפיה לו ה] טעם: **בין.** אחר: **ואם לאו תבין את אשר לפניך.** מעצמך ואל תמהר ותפייסנו ושמת סכין בלועך בתריה דהאי קרא כתיב כלומר המחזק עצמך ועשה פיך מלאחור: **אם בעל נפש אתה.** ומתוך לאחור ועמוד על העיקר מאי מקמיתיה פרוש הימנו: **מהתם גזרו.** ר"מ על היין ורבן גמליאל אחריו על השמיטה: **וקבלו מינייהו.** לא שלחו גדולים ו] הימנו אלא שבדורו של ר"מ לא רלו לקבל עליהם לפרוש מן הכותיים לפי שהיו רגילים בהם ובדורו של רבי אחי היה אפשר להם לפרוש: **לבטל רשות.** אם דר כותי בתוכי לריך לאחור לו ואפילו בטלה ז] נתן להם בתנה אינה מבוטלת על שאחרו בשעה שהיו עובדין כוכבים ויש"א עשה כפי המבוי והוא דר עמהם ואוסר בלועך. **